

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod:	4 Mehefin 2019
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Dafydd Meurig
Swyddog Cyswllt:	Mari Wynne Jones
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679194
Teitl yr Eitem:	Hybu annibyniaeth trwy gynyddu capasiti, datblygu gwasanaethau a newid diwylliant o fewn y ddarpariaeth Therapi Galwedigaethol.

1 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gwneir cais i'r Cabinet ddyrannu £116,000 o adnoddau un tro o'r Gronfa Trawsffurfio ar gyfer ariannu swydd Arweinydd Therapi Galwedigaethol fydd â chyfrifoldeb am arwain a datblygu y gwasanaeth Therapi Galwedigaethol ar draws yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant (cyfnod o 2 flynedd).

2 Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Mae'r cynllun yn hybu annibyniaeth a gwasanaethau ataliol sydd yn un o brif egwyddorion y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant Cymru 2014 ac yn cefnogi blaenoriaeth 6 Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-23 – 'Sicrhau fod gennym wasanaethau Gofal sy'n helpu pobl i fyw eu bywydau fel maent yn ei ddymuno'.

Bydd y cynllun yn fodd i wireddu'r egwyddorion canlynol:

- Sicrhau llesiant y rhai sydd angen gofal a chymorth
- Bydd ein gwasanaethau yn canolbwyntio ar bobl, ac yn rhoi llais cryf iddynt yn y penderfyniadau a wneir am y cymorth a gânt
- Caiff gwasanaethau eu darparu drwy bartneriaethau a thrwy gydweithredu
- Bydd gwasanaethau'n ceisio atal anghenion unigolion rhag cynyddu, ac yn ymdrechu i sicrhau bod y cymorth iawn ar gael ar yr adeg cywir
- Adeiladu a gwreiddio egwyddorion gofal sengl gan arbrofi gyda ffyrdd arloesol o gwrdd ag amcanion.
- Cefnogi newid diwylliant ac ehangu rôl therapyddion i gynnwys gwaith therapiwtig a galluogi.

Mae swyddogaeth Therapi Galwedigaethol yn allweddol i newid diwylliant a datblygu gwasanaethau ataliol sydd yn cyfrannu i gyflawni arbedion

effeithlonrwydd trwy leihau yr angen am ofal cartref neu breswyl. Bydd y cynllun yn ein galluogi i ddarparu cyngor a chefnogaeth gywir ac amserol i unigolion ac yn cynyddu capasiti i gefnogi a chyfoethogi amcanion llesiant unigolion Gwynedd. Bydd hyn yn ein galluogi i sefydlu agwedd ataliol sydd yn canolbwyntio ar amcanion unigol.

Bydd y cynllun yn ein galluogi i adnabod yn amserol unigolion sydd yn dirywio ac mewn risg o gael mynediad i'r ysbyty a'u galluogi i ddychwelyd neu barhau i fyw yn annibynnol yn amserol.

Bydd yn galluogi datblygu cefnogaeth Therapi Galwedigaethol penodol sydd yn cynnig cyfleoedd cymdeithasol, gwella cyfleoedd galwedigaethol a delio ac ymddygiadau heriol.

3 CYFLWYNIAD

Mae'r Adran Oedolion Iechyd a Llesiant yn symud i ddull o weithio sydd yn rhoi mwy o bwyslais ar iechyd a llesiant a gwaith ataliol. Trwy'r dull yma o weithio byddwn yn gweld gwell deilliannau i unigolion; galluogi pobl i fyw yn annibynnol o fewn eu cymunedau mor hir â phosib a bydd llai o angen am ofal dwys.

Mae'r galw ar y gwasanaeth yn cynyddu wrth i boblogaeth heneiddio. Rydym yn trawsffurfio gwasanaethau cymunedol i alluogi mwy o ymatebion cynnar ac ataliol ar lefel lleol i'r dyfodol.

Er mwyn cyflawni yr hyn sydd yn bwysig i unigolion rhaid arbrofi gyda ffyrdd newydd i ddarparu gofal.

Mae gan Therapi Galwedigaethol rôl allweddol os ydym am gyflawni yr hyn sydd yn bwysig i unigolion ac atal dibyniaeth ar ofal hir dymor. Er enghraifft, dengys ein gwaith yn y maes tai bod diffyg capasiti ac arbenigedd therapy galwedigaethol yn un o'r prif rwystrau i addasu eiddo er sicrhau y gall unigolion ddod adref o ysbytai a chartrefi gofal yn amserol. Mae'r rôl yn cynnig datrysiadau gwahanol i'r ffyrdd traddodiadol o gwrdd â'r angen ac yn rôl allweddol wrth ystyried trefniadau gadael yr ysbyty yn effeithiol.

4 RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Mae'r angen i fuddsoddi mewn ymyraethau ataliol o fewn ein cymunedau yn sicrhau ein bod yn cwrdd â'n hymrwymiad i drawsnewid gwasanaethau gofal.

Rydym yn cydnabod bod angen cael cymysgedd o sgiliau cywir i gyflawni'r hyn sy'n bwysig i bobl Gwynedd. Mae angen adolygu a thrawsnewid y gwasanaeth Therapi Galwedigaethol o fewn Cyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd os am gyfarch ein pwrpas. O ganlyniad i restrau aros a chynnydd yn y galw, nid ydyw'r gefnogaeth therapy galwedigaethol bresennol yn addas i bwrpas.

Rhaid hefyd ystyried ei bod yn heriol iawn recriwtio therapyddion i weithio yn y

Cyngor.

Rhai o'r rhesymau dros y problemau recriwtio yw diffyg arweinyddiaeth broffesiynol yn y maes o fewn y Cyngor; gwahaniaethau mewn lefelau cyflog rhwng Y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd a symud lleoliad y cwrs perthnasol o Brifysgol Bangor i Brifysgol Glyndwr. Mae'r cynllun ehangach yn cynnwys bwriad i geisio ymateb i broblemau recriwtio therapyddion galwedigaethol trwy ddatblygu rhaglen i hyfforddeion therapyddion galwedigaethol.

Byddai cefnogi staff i fynychu cwrs rhan amser yn ein galluogi i fuddsoddi yn y gweithlu ymroddedig sydd eisoes gennym ond sydd heb gymhwyster proffesiynol a thrwy hynny sicrhau fod yr arbenigedd yn cael ei ddatblygu ac yn aros yn lleol. Yn y dyfodol, ac os y bydd adnoddau yn caniatáu, y nod fydd asesu'r posibilrwydd o ddatblygu therapyddion lleol trwy gydweithio gydag ysgolion a cholegau lleol.

Er mwyn sicrhau gwasanaeth addas, mae angen Arweinydd maes fydd yn gyfrifol am drawsnewid a chyrfau gwasanaeth Therapi Galwedigaethol o fewn yr Adran a gyda'r Bwrdd Iechyd. Prif gyfrifoldebau yr arweinydd dros y 2 flynedd nesaf fydd:

- Ail fodelu ac integreiddio rolau therapi rhwng yr Awdurdod Lleol a'r Bwrdd Iechyd i sicrhau fod adnoddau presennol yn cael eu defnyddio yn y modd mwyaf effeithiol ac yn darparu gwasanaeth mwy person canolog i'r dinesydd.
- Adolygu lefel sgiliau proffesiynol o fewn y Timau Adnoddau Cymunedol i sicrhau fod y sgiliau cywir ar gael i ymateb i'r galw a'r gofynion. Mae cyfraniad ymarferol therapyddion yn allweddol iawn ar gyfer pobl fregus y gymuned.
- Adolygu prosesau ar y cyd rhwng yr Awdurdod Lleol a'r Bwrdd Iechyd i leihau dyblygu a rhyddhau capasiti gweithwyr rheng flaen.
- Cydweithio a'r Bwrdd Iechyd ac Awdurdodau Lleol rhanbarth y Gogledd i adolygu ac ail fodelu trefniadau darpariaeth offer i sicrhau mynediad rhwydd ac amserol i offer addas i hybu dinasyddion i fyw mor annibynnol ag sy'n bosib o fewn eu cymunedau lleol a lleihau galw ar wasanaethau gofal traddodiadol.
- Datblygu elfen therapiwtig rôl therapyddion. I roi arweiniad proffesiynol clir ar faterion Therapi Galwedigaethol a sicrhau cysondeb ar draws y gwasanaethau.
- Sicrhau trefniadau goruchwylio proffesiynol ar gyfer therapyddion i gwrdd â chyfrifoldebau proffesiynol a hybu datblygiad proffesiynol parhaus. Yn rhagweld y bydd cynnydd mewn therapyddion sydd yn gyflogedig gan Y Cyngor i'r dyfodol o fewn y timau adnodd cymunedol a meysydd arbenigol plant ac anabledau, Tai ac Anabledd Dysgu.

- Gwreiddio egwyddorion gofal sengl fel rhan o waith dyddiol therapyddion y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd. Ymchwilio i waith arloesol a datblygu defnydd o dechnoleg, technegau, ac offer creadigol fyddai'n gwella profiad yr unigolyn, rhyddhau capsiti gofal a sicrhau arbedion effeithlonrwydd.
- Adolygu trefniadau rhyddhau o'r ysbyty yn amserol – mewnbwn therapyddion yn allweddol i arbed mynediadau i'r ysbyty a hyrwyddo ymyrraeth amserol.
- Galluogi ac adfer sgiliau - rôl allweddol gan therapyddion mewn rhoi ymyrraeth amserol ddwys i gydweithio gyda dinasyddion a darparwyr gofal i sicrhau adfer ac adennill sgiliau, hybu annibyniaeth a lleihau dibynniaeth ar wasanaethau traddodiadol.
- Cefnogi staff presennol a hybu recriwtio gweithwyr newydd trwy sicrhau fframwaith goruchwyllo a datblygu.

Heb y ddarpariaeth arbenigol a gwasanaeth Therapi Galwedigaethol sydd yn addas i'w bwrpas, bydd risg o orwasanaethu a gorddibyniaeth ar wasanaethau a datrysiadau traddodiadol drud. Byddai hynny yn ei dro yn cael effaith ar ein gallu i reoli'r galw a chanfod arbedion neu adnoddau i'w ail fuddsoddi.

5 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

Os fydd y cynllun yn cael ei gymeradwyo, bydd y broses recriwtio ar gyfer y swydd Arweinydd Therapi yn dechrau yn syth. Mae trafodaethau eisoes yn cael wedi eu cynnal gyda Phrifysgol Glyndwr a'r Bwrdd Iechyd ynghylch cefnogi y cwrs gradd rhan amser ar gyfer denu a datblygu staff yn y dyfodol.

Hyderir y bydd yr adolygiad o drefniadau therapi galwedigaethol a'r gwaith o newid diwylliant a gwreiddio a prif ffrydio ffyrdd newydd o weithio yn cael eu cyflawni o fewn y ddwy flynedd.

Fel sydd wedi ei nodi eisoes, bydd caniatáu'r gyllideb ar gyfer y cynllun yn cryfhau ein gallu i gefnogi a gwireddu nifer o gynlluniau sydd a'r nod o alluogi pobl Gwynedd i wneud yr hyn sydd yn bwysig iddynt.

6 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Pennaeth Cyllid:

Nodaf fod cais yma am £116,000 o adnoddau un tro o'r Gronfa Trawsffurfio'r Cyngor. Bydd nifer o geisiadau haeddiannol yn deillio o Gynllun y Cyngor yn cystadlu am adnoddau prin o'r Gronfa Trawsffurfio. Mater i aelodau'r Cabinet fydd blaenoriaethu'r ceisiadau sy'n gwneud gwahaniaeth wrth ddyrannu adnoddau o'r Gronfa. Cadarnhaf fod darpariaeth ddigonol i ariannu'r cynlluniau

sydd wedi'u cyflwyno i'r Cabinet, a bod arian pellach ar gael o'r Gronfa ar gyfer rhai prosiectau fydd yn cyrraedd cyfarfodydd dilynol o'r Cabinet am gymeradwyaeth.

Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu ynglŷn a phriodoldeb.